

Brevdato	09-09-2014
Afsender	TRM Morten Lorentzen (Sagsbehandler, Vejkontoret)
Modtagere	TRM Morten Lorentzen (Sagsbehandler, Vejkontoret)
Akttitel	Høringssvar - Historisk Forening Jægerspris
Identifikationsnummer	476519
Versionsnummer	1
Ansvarlig	TRM Morten Lorentzen
Vedlagte dokumenter	VS: Fra Annemette Aarøe - Høringssvar vedr Roskilde Fjord Bro (Id nr.: 469349) Offentlig adgang på Lyngerup Stien brevmasken Deklaration 070200
Dokumenter uden PDF- version (ikke vedlagt)	
Udskrevet	15-09-2014

Til: TRM Morten Lorentzen (MLO@TRM.dk)
Fra: TRM Morten Lorentzen (MLO@TRM.dk)
Titel: VS: Fra Annemette Aarøe - Høringssvar vedr Roskilde Fjord Bro
Sendt: 09-09-2014 14:16:54
Bilag: Offentlig adgang på Lyngerup Stien.pdf; brevmasken.pdf; Deklaration 070200.pdf;

Til: Transportministeriet (trm@trm.dk)
Fra: Annemette Aarøe (a-aaroe@mail.dk)
Titel: Fra Annemette Aarøe - Høringssvar vedr Roskilde Fjord Bro
Mail titel: Høringssvar vedr Roskilde Fjord Bro
Sendt: 15-08-2014 14:14:40

Hermed fremsendes indlæg til lovgivningen omkring ny Bro over Roskilde Fjord i henhold til udkast af 14. juli 2014 til Forslag til lov om en ny fjordforbindelse ved Frederikssund.

Bemærk venligst også vores stille seriøse, og gode forslag til navn på kommende bro.

Det vil vel være helt naturligt at Dronning Margrethes Bro kommer til at ligge tæt på Kronprins Frederiks Bro!

Historisk Forening mener at have en lille "tilgode" seddel i det store projekt.

Venlig hilsen

Annemette Aarøe

fmd

Historisk Forening i Jægerspris

60496049

Offentlig adgang til Stien.

til den ca. 2½ km. lange trampe- og ridesti rundt om den stjerneudskiftede **Jydegårds marker**.
Motorkørsel er ikke tilladt.

Stien er i 2008 /2009 udlagt og tinglyst i en bredde på 2 meter fra skel til naboer af ejeren af Jydegården, Karen Olsen, der repræsenterer slægtens eje af gården i ca. 200 år. Stien er under tilsyn af Historisk Forening i Jægerspris og kan benyttes fra sol står op - til sol går ned - hele året rundt - af enkeltpersoner og grupper – børn, unge og ældre, der hjælper til med at holde stien ren for affald, dåser, flasker og lignende.

Undervejs passerer man

”STAMPERØGLE DYS”

et fredet højanlæg, der blev opført for 5500 år siden – anlægget må betrædes hensynsfuldt - pas på flora, fauna og ælde!

Lyngerup er formentlig grundlagt i 1100-1200-tallet. Landsbyen slår rod, dels på det lave område mellem de to vådområder, dels på højderyggen Langebakken, hvor der allerede i 1300-tallet var placeret en vindmølle. Det ene vådområde strækker sig mod nordvest over Orebjerg til Isefjorden, det andet mod sydøst mellem Tørslev og Skuldelev til Roskilde Fjord.

Kilder nævner mange forskellige stavemåder for byen:

I 1310 Lungæthorp, i 1430 Liungrop,

i 1468 Lyngrup, i 1480 Liungerop,

i 1844 Lyngerup. Bynavnets første led (Lyng-) antyder ”Lyng-bevoksning”, navnets andet led (-rup) torp / udflytterby.

Historisk Forening i Jægerspris

De enkelte skiltes tekster, der læses på stedet:

1. Lyngerup er formentlig grundlagt i 1100-1200-tallet. Landsbyen slår rod, dels på det lave område mellem de to vådområder, dels på højde-ryggen Langebakken, hvor der allerede i 1300-tallet var placeret en vindmølle. Det ene vådområde strækker sig mod nordvest over Orebjerg til Isefjorden, det andet mod sydøst mellem Tørslev og Skuldelev til Roskilde Fjord.

Kilder nævner mange forskellige stavemåder for byen:

I 1310 Lungæthorp, i 1430 Liungrop, i 1468 Lyngrup, i 1480 Liungerop, i 1844 Lyngerup. Bynavnets første led (Lyng-) antyder ”Lyng-bevoksning”, navnets andet led (-rup) torp / udflytterby.

2. I adskillige århundreder havde landsbyernes jorde været drevet som trevangsbrug. Man havde 3 vange (marker). Den ene vang blev benyttet til byg, den anden til rug og den sidste lå brak.

Hver vang var delt ind i åse og derefter i lange rektangulære agre. De enkelte gårde kunne have jorden liggende spredt ud over disse vanger, således, at en gård godt kunne have sin jord liggende 30– 35 forskellige steder. (I andre landsbyer kunne det være helt op til 80-90 steder).

Trevangsbruget blev brudt op med udskiftningen i 1780`erne, hvor hver gård fik samlet jorden i et stykke. I Lyngerup var der stjerneudskiftning, dvs. at gårdene blev liggende i landsbyen, og hver gård fik tildelt et langt kileformet stykke jord.

3. Dette sted har været skel-punkt i mere end én forstand. Her mødtes jorderne fra de tre godser: Selsø, Svanholm og Jægerspris (Abrahamstrup), ligesom punktet også var skel imellem de tre sogne: Skuldelev, Krogstrup og Gerlev. Endelig også skelpunkt for de tre gamle kommuner: Skuldelev-Selsø, Kyndby-Krogstrup og Gerlev-Draaby. Lyngerup var / er delt, mellem de to sogne Krogstrup og Gerlev, hvilket er meget usædvanligt. Indtil udskiftningen af markerne i 1780 gik der en vej fra Lyngerup over Jydegårdens marker mod de meget ældre landsbyer Skuldelev og Onsved, der kan være opstået i 500-tallet.

4. Landsbyens 8 gårde blev fra begyndelsen af 1800-tallet forsynet med gårdsnavne, her nævnt sydvest om byen: Tagegård, Lyngerupgård (der oprindeligt lå tæt ved først-nævnte), Hjemmegård, Makkegård, Hingstrupgård, Elmedalgård, Mejerigård (1870-erne) og Jydegård.

De fire sidstnævnte nedbrændte i den store landsbybrand i maj 1847, hvorefter Elmedal og Mejerigården blev flyttet ud på de tilhørende marker, mens de to andre mod betaling fik lov til at blive inde i landsbyen.

I 1856 blev der igen bygget mølle på "Langebakken" i Lyngerup. Den var i brug i 100 år, men "kværnen" på den enkelte gård tog over, og møllen standsede og blev revet ned.

5. Stamperøjledysse. Dette højanlæg er ca. 5500 år gammelt og har "langhøjens" ovale form. Det åbne dyssekammer er omkranset af en stenrække. Dyssen hører til i perioden, hvor jæger-, samler- og fangstfolket afløses af ager-brugsfolket. Man begynder at opdyrke jorden, sår korn og bliver mere fastboende. Man får fælles leve- og grav-skikke i det nordlige Polen og Tyskland, Danmark og Skåne. Det er tragtbæger-kulturens tid – en ny slags keramik med tragtformet hals - der giver navn. Perioden varer 200-300 år, hvorefter jættestuetiden sætter ind.

6. Her på dette sted ved vangeskellet mellem Skuldelev og Lyngerup, stod en **vildtbanepæl**, der angav Jægerspris stormandens jagtområde og hans alene!

Der var strenge regler for fæstebøndernes forpligtelser over for konge eller stormand. Jagtretten og ejerskabet af nedlagt vildt var omfattet af disse regler. Vildtbanepælen stod i det stendige, som i 1770-erne blev opsat hele vejen rundt i skellet, om Jydegårdens jord, som ved de øvrige gårde i landsbyen, men som har lidt stor overlast i de seneste 60 år.

Få vildtbanepæle står tilbage på deres oprindelige sted, mens en del er genopstillet ved museer og arkiver.

7. Marknavne i Lyngerup før udskiftningen i 1780.

1. Broe Stykker	17. Vey Agre
2. Gåse Stykker	18. Dysle Holm
3. Wose Agre	19. Langeberg Mose
4. Snogerøylar	20. Øl Kone Holm
5. Gamleropper	21. Stampe- røylar
6. Wose Mose	22. Kors Agre
7. Dyvedalene	23. Dals Agre
8. Leeds Agre	24. Tungen
9. Makkeland	25. Skaderøylar
10. Kors Agre	26. Sønneslave
11. Mølle Agre	27. Fugle Agre
12. Leergravs Agre	28. Oldyve
13. Boune Agre	29. Løn Stykker

14. Tokker	30. Skølleberg Stykker
15. Kulkier Stykker	31. Langebakken
16. Holme Agre	32. Gaase Agre

De fremhævede navne berører Jydegårdens tilliggende.

8. Med udskiftningen af jorden i 1780-erne, fik hver gård samlet sin jord i et stykke, dog ikke helt. Alle gårdene skulle have del i de græsrigge engarealer og tørvemoser i vådområderne og Dyrlæggen skulle have en lod til sin hest.

Jydegården fik engarealer både i det nordvestlige og det sydøstlige vådområde – 3 tdl. hvert sted og Dyrlæggen fik lodden lige bag pælen her.

I det lave område nederst ved lodden blev der, så tidligt som i 1849 fundet to store bronzehalsringe.

Navnet "Tagemosen" i det sydøstlige vådområde kan dække over "allemandsretten" til at skære tørv - den fattiges adgang til brændsel.

**Historisk Forening
i Jægerspris
Askevej 25, 3630 Jægerspris**

Jægerspris den 14. august 2014

Til Transportministeriet
Center for vejer og Broer.

I forbindelse med anlæg af Ny bro over Roskilde Fjord (**Dronning Margrethes Bro**) og de deraf kommende tilkørselsveje, skal jeg gøre opmærksom på, at der rundt om matrikel 5a Lyngerup, Gerlev sogn, Jydegården er anlagt en offentlig tilgængelig trampe, ride og gangsti. Stien er indrettet i samarbejde med ejer Karen Olsen og der er tinglyst deklaration på ejendommen vedr. stien. Tinglyst dato: 19. maj 2008.

Når der kommer nye tilkørselsveje vil det, så vidt jeg kan se, på de kort som p.t. findes tilgængelige, ikke være muligt at komme til at bruge stien i sin fulde længde.

Jeg vil derfor foreslå, at man anlægger to underkørsler for trafik – til fods og på hest – og evt. mindre landbrugsredskaber. Der kan evt. bruges betonringe som anvendes ved Metrobyggeriet. Disse ringe fungerer i dag perfekt ved passagen til Frederikssund Golfklub, Skovnæsvej 9, og er en enkelt og let løsning.

Det vil være et stort savn for borgerne i Lyngerup og os andre der bruger stien, hvis der ikke gives mulighed for passage.

Stien er anlagt med informationsskilte, der fortæller om stedets historie.

Jeg ser frem til, at der tages behørigt hensyn til Stien i Lyngerup og skulle der være spørgsmål omkring det rent historiske og de enkelte gårde og ejendomme i landsbyen, så er foreningen meget åben for at hjælpe, da vi har et rigtig godt baggrunds materiale om Lyngerup.

Venlig hilsen

Annemette Aarøe Jensen
Fmd. Historisk Forening i Jægerspris

Deklaration vedhæftet.

Skiltenes tekst vedhæftet.

Matr.nr. 5a
Lyngerup By, Gerlev

Anmelder
LE34
Lundevej 44
3600 Frederikssund

Tlf. 47 31 04 23

DEKLARATION

Undertegnede ejer af ejendommen matr.nr. 5a Lyngerup By, Gerlev pålægger herved ejendommen følgende servitutstiftende bestemmelser.

Langs skellet om og på matr.nr. 5a af Lyngerup By, Gerlev etableres en 2 m bred trampe- og ridesti.

Stien går fra det punkt, hvor vestskellet møder Mejerigårdsvej til det punkt, hvor østskellet møder Mejerigårdsvej. Stien følger således skellet omkring den i slutningen af 1700- tallet stjerneudskiftede gård, der oprindeligt tilhørte Jægerspris Gods, og som blev navngivet Jydegård efter en samtidig fæster, Anders Nielsen Jyde.

Stien kan beplantes, så den danner en beskeden spredningskorridor for flora og fauna, og der kan langs stien opsættes pæle med oplysninger om stedets landskab og natur, historie og kultur. Stiudlægget tilhører fortsat ejeren af matr.nr. 5a af Lyngerup By, Gerlev, men kan overdrages til en offentlig myndighed, der vil respektere pligter og rettigheder i denne deklaration.

Stien vedligeholdes indtil andet er bestemt:

- af de hesteejere, hvis heste, herunder opstaldede heste, benytter stien og
- af ejeren / ejerne af det udlagte areal ved græsslåning og eventuel opharvning, hvor større ujævnheder måtte opstå.

Påtaleberettigede er, hver for sig:

- Ejeren / ejerne af "moderejendommen" matr.nr. 5c Lyngerup By, Gerlev.
- Ejeren / ejerne af matr.nr. 5a Lyngerup By, Gerlev,
- Historisk Forening i Jægerspris
- Efterkommere i lige linie efter slægten Anna og Ole Olsen, Lyngerup, hvis de er medlem af forannævnte forening.
-

Stien sløjfes, hvis de påtaleberettigede er enige i, at stien sløjfes og denne deklaration aflyses.

Nærværende deklaration begæres tinglyst servitutstiftende på matr.nr. 5a Lyngerup By, Gerlev.

Lyngerup, den _____

Tiltrædes som ejer af matr.nr. 5a Lyngerup By, Gerlev.

Karen Olsen

I medfør af § 42 i lov om planlægning meddeles herved samtykke til tinglysning af nærværende dokument. Tilvejebringelse af lokalplan er ikke påkrævet.